

Promotrimo model malenog aviona sa slike: varijable koje sudjeluju su masa aviona m, koordinate centra mase aviona (x,y), kut otklona aviona od okomice  $\theta$ , udaljenost motora od centra mase r, koeficijent prigušenja c, moment inercije J, razlike vanjskih sila i sila koje generira motor  $F_1$ ,  $F_2$  (to je ulaz u dinamički sustav).

Jednadžbe sustava nakon linearizacije (uz pretpostavku da avion cijelo vrijeme generira vertikalnu silu koja poništava silu teže) dane su sa:

$$m\ddot{x} = -mg\theta - c\dot{x} + F_1,$$

$$m\ddot{y} = -c\dot{y} + F_2,$$

$$J\ddot{\theta} = rF_1.$$

$$F_{1,ext}, F_{2,ext}$$

$$F_{1,ext}, F_{2,ext}$$

$$F_{1,ext}, F_{2,ext}$$

$$F_{1,ext}, F_{2,ext}$$

$$F_{1,ext}, F_{2,ext}$$

$$F_{1,ext}, F_{2,ext}$$

- (a) Napišite jednadžbe pripadnog LTI sustava  $G \dots \dot{\vec{x}} = A\vec{x} + B\vec{u}, \ \vec{y} = C\vec{x} + D\vec{u}$  (bit će  $A \in \mathbb{R}^{6 \times 6}, \ B \in \mathbb{R}^{6 \times 2}$ ). Pretpostavite zasad  $\vec{y} = \vec{x}$ , tj. izlaz iz sustava su sva njegova stanja. U preostalim zadacima uzimamo sljedeće vrijednosti parametara: m=4,  $J=0.0475, \ r=0.25, \ g=9.8, \ c=0.05$ .
- (b) Napravite simulaciju aviona (tj. na grafu prikažite ovisnost x(t), y(t),  $\theta(t)$  kroz vrijeme t) ako se avion na početku nalazi na koordinatama  $(x_0, y_0) = (1, 2)$ , vodoravan je  $(\theta_0 = 0)$ , a na njega djeluje konstantna vanjska sila  $F_{2,ext} = -mg$  dok njegovi motori miruju (tj. kontroler nije spojen). Interpretirajte što se dogodilo.
- (c) Pretpostavimo sada da je avion na početku na koordinatama  $(x_0, y_0) = (1, 2)$ , te pod kutem  $\theta_0 = -0.5$ , te da na njega ne djeluje nikakva vanjska sila. Avion želimo stabilizirati pomoću LQR kontrole—to će ga dovesti na poziciju (0,0) (tj. u stanje ravnoteže). Uz pretpostavku da su kontroleru dostupna sva stanja  $\vec{x} \in \mathbb{R}^6$ , te da želimo minimizirati funkcional

$$J(u) = \int_0^\infty \left( \vec{x}(t)^T \vec{x}(t) + \rho \vec{u}(t)^T \vec{u}(t) \right) dt,$$

odredite optimalne kontrolere te napravite simulacije za  $\rho = 1$ ,  $\rho = 40^2$ ,  $\rho = 200^2$ . Interpretirajte nastale razlike u grafovima za različite odabire parametra  $\rho$ .